

Vragen Commissie Ruimte 19 januari 2024

Vragen Wouter Versluijs (D66), over Brief GS van 28 november 2023 over Natura 2000-Beheerplan Kop van Schouwen – 383968, agendapunt 6

Vragen Commissie Ruimte	Antwoorden
<p>1. Bestaat er een eerder beheerplan van de Kop van Schouwen? Zo ja, waar is dat te vinden? Zo nee, waarom is dat niet er niet terwijl de KvS toch al lang een Natura2000 gebied is?</p>	<p>Er is eerder geen beheerplan Kop van Schouwen vastgesteld. De vaststelling was eerder voorzien in 2016, maar vanwege de veranderde wetgeving rondom Stikstof is de vaststelling vertraagd. Wel is er de afgelopen jaren gewerkt aan ecologisch systeemherstel middels het treffen van maatregelen.</p>
<p>2. In het bestand staan habitattypen die niet bij het oorspronkelijke besluit of in het wijzigingsbesluit van 2009 staan. Er worden allerlei habitattypen verdeeld in droog/nat/kalkrijk/ontkalkt. Vanwaar deze uitsplitsing? Heeft dit juridische gevolgen?</p>	<p>Om voldoende bescherming te bieden, zijn in Nederland voor de ruim gedefinieerde habitattypen verschillende subtypen onderscheiden. Met de subtypen is gewerkt bij de selectie van gebieden én bij het formuleren van de landelijke doelen en de instandhoudingsdoelstellingen voor de Natura 2000-gebieden. Door in de doelen te differentiëren tussen subtypen worden herstelopgaven specifiek gericht op dat deel van een habitatype dat uitbreiding of verbetering behoeft voor een landelijk gunstige staat van instandhouding. LNV heeft bij de implementatie van de HR richtlijn in de Nederlandse wetgeving (nu Wnb) deze splitsing in subtypen om bovenstaande reden ingevoerd. Omdat al vanaf 2006 met deze subtypen wordt gewerkt heeft dit geen extra juridische consequenties.</p>
<p>3. Er wordt bij H2130A aangegeven dat er weinig konijnen zijn. Waardoor zijn er weinig konijnen? Kan ik concluderen dat, omdat H2130A het niet slecht doet (zowel qua oppervlakte als 93 procent goede kwaliteit), konijnen geen grote rol spelen in het bestaan van dit habitatype? Vanwaar het knelpunt in de tabel omtrent konijnen?</p>	<p>In Nederland is de konijnenstand flink achteruitgegaan, de belangrijkste oorzaken zijn hiervan de virusziekten myxomatose (in Nederland sinds 1953) en (varianten van) RHDV (Rabbit Haemorrhagic Disease Virus). Zowel myxomatose als beide varianten van RHDV zijn nog actief aanwezig in de Nederlandse konijnenpopulaties, en in veel terreinen is jaren na de eerste uitbraken nog geen herstel van de konijnenpopulatie opgetreden.</p> <p>Ook in het gebied Kop van Schouwen is de konijnenpopulatie zeer sterk afgenomen en is nu slechts in lage aantallen aanwezig.</p> <p>Aangezien konijnen een belangrijke functie hebben als grazer en graver, vormt het gebrek aan konijnen wel degelijk een knelpunt in de Kop van Schouwen. Door te grazen gaan konijnen verrooien en verstruweling tegen. In zekere mate kan gebrek aan begrazing vervangen worden door andere grazers (zoals nu ook gedaan wordt), maar met name verstruweling</p>

Vragen Commissie Ruimte	Antwoorden
	<p>wordt vooral effectief tegengegaan door konijnen en niet door andere grote grazers.</p> <p>Door te graven halen konijnen kalkrijk zand uit de diepere laag naar het oppervlak, wat voor buffering van de bodem zorgt (dus minder verzuring). Dit doen andere grazers niet of nauwelijks. Bovendien broedt de typische soort tapuit in konijnen holen. Mede door de achteruitgang van de konijnenstand in het gebied, is die soort niet meer als broedvogel aanwezig in de Kop van Schouwen.</p> <p>Concluderend, aanwezigheid van een gezonde konijnenpopulatie geeft een grote kwaliteitsimpuls voor Grijze duinen.</p> <p>Kwaliteitsbeoordeling is gebaseerd op beoordeling van 4 aspecten (zie ook vraag 11): vegetatie, typische soorten, abiotiek en kenmerken van structuur en functie.</p> <p>Voor Grijze duinen kalkrijk (H2130A) scoort het aspect vegetatie 93% goed, abiotiek en kenmerken overige structuur en functie voldoen grotendeels, maar het aspect typische soorten voldoet niet i.v.m. achteruitgang insecten, vogels en konijn.</p>
<p>4. In tabel 4.17 over de randvoorwaarden bij duindoornstruweel staat de begrazing van damherten niet genoemd terwijl bij H2130 de begrazing van konijnen wel genoemd wordt. Uit de tekst blijkt ook dat damherten een rol spelen bij de duindoornstruweel, vanwaar de afwezigheid van damherten in genoemde tabel?</p>	<p>De criteria waaraan getoetst wordt zijn vastgestelde criteria en betreffen een combinatie van abiotische condities, kwaliteitseisen omgeving en kenmerken van goede structuur en functie. Deze komen uit de Profielendocumenten van www.N2000.nl. In het beheerplan zijn deze criteria overgenomen, zoals in tabel 4.9 en 4.17.</p> <p>Voor het habitatype Grijze duinen (alle subtypen) is begrazing door konijnen één van de criteria voor kenmerken van goede structuur en functie. Voor Duindoornstruwelen zijn er geen criteria voor begrazing geformuleerd, vandaar dat begrazing niet in tabel 4.17 wordt genoemd.</p> <p>Ecologisch gezien zorgt begrazing en betreding door bijv. vee of damherten wel voor een versnelde aftakeling van Duindoornstruwelen, vandaar dat dit is besproken in de tekst.</p>
<p>5. Bij h2170 is er sprake van matige kwaliteit, er is sprake van verzuring door onvoldoende kalkrijk zand en onvoldoende basenrijk water. Het verbaast mij dat stikstofdepositie geen overschrijding kent volgens het document terwijl een te grote hoeveelheid stikstof toch ook bijdraagt aan verzuring? Kan dat worden uitgelegd?</p>	<p>Verzuring van een bodem is een natuurlijk proces wat versterkt wordt door hoge stikstofdepositie. Verzuring kan tegengegaan worden door buffering met kalkrijk zand of kalkrijk water.</p> <p>Voor Kruiptwilgstruwelen (H2170) is in de Kop van Schouwen de afname van basenrijke kwel de belangrijkste oorzaak van verzuring. Mogelijk dat</p>

Vragen Commissie Ruimte	Antwoorden
	<p>stikstofdepositie dit proces wel versnelt. Stikstofdepositie is hier echter niet genoemd, omdat de depositiewaarde onder KDW voor dit habitatype ligt.</p>
<p>6. Is het realistisch om te denken dat watercrassula weggehaald kan worden? Ik lees op bladzijde 171 dat er nog onderzoek gedaan moet worden naar 'beheersing'. In andere bronnen lees ik dat de kansen niet groot zijn om watercrassula weg te halen. Stel dat het niet lukt om de watercrassula weg te halen: verdwijnt dan het habitatype 'vochtige duinvalleien'? Welk gevolg heeft het als de provincie er niet in slaag om watercrassula succesvol te bestrijden? Graag ook het gevolg in juridische zin als we blijkbaar niet aan Europese Natura2000 eisen kunnen voldoen.</p>	<p>Watercrassula kan weggehaald worden, maar de kans op herkolonisatie is enorm groot. Watercrassula kan namelijk al vanuit zeer kleine fracties van de plant terug uitgroeien. Bovendien gedijt de soort extra goed in natte situaties waar vegetatie is weggehaald. Daardoor zal die weer snel dominant aanwezig zijn.</p> <p>Vochtige duinvalleien zullen (als er geen effectieve methode wordt ontdekt) achteruitgaan in kwaliteit (ook door het niet meer kunnen uitvoeren van maaien en afvoeren) en kunnen mogelijk op termijn niet meer kwalificeren.</p> <p>Juridische afrekening is op basis van de landelijke staat van instandhouding en kan dus niet enkel het gevolg zijn van het niet behalen van de N2000 doelen in Zeeland. Dit is wel het geval als naast de doelen in Zeeland, ook de gunstige landelijke staat van instandhouding niet wordt gehaald.</p>
<p>7. Op bladzijde 123 staat "De vraag ligt voor of dit habitatype in matige vorm in de Kop van Schouwen gehandhaafd moet blijven of dat de abiotische toestand van het areaal zodanig verbeterd wordt dat er soortenrijkere vegetaties van een meer gebufferd milieu ontstaan" Kan ik dat lezen als zijnde dat dit habitatype wellicht geschrapt wordt uit de natura2000 doelstelling van de Kop van Schouwen? Mag er een instandhoudingsdoelstelling/habitatype worden geschrapt?</p>	<p>Doelstellingen worden vastgesteld volgens het aanwijzingsbesluit. De bevoegdheid van aanwijzen, vaststellen en eventueel veranderen van deze doelen ligt bij LNV.</p>
<p>8. Waarom staat er zoveel over het beheer van damherten en zo weinig over beheer van reeën? Ik lees op bladzijde 155 dat het aantal damherten omlaag moet, maar niet dat het aantal reeën omlaag moet, is het niet zo dat het aantal reeën zal groeien als het aantal damherten minder wordt? Hebben reeën dezelfde effecten als damherten in de kop van Schouwen?</p>	<p>Reeën leven solitair of in een kleine groepjes. Bij toenemende aantallen damherten is bekend dat reeënpopulaties in aantal afnemen, of ze gaan op zijn minst naar andere delen in het gebied.</p> <p>Het is mogelijk dat de reeën populatie toeneemt bij afnemende damhertpopulatie. Hierbij gaat het echter over een toename van enkele tot tientallen (a.g.v. de levenswijze van een ree). Dit staat niet in verhouding met de grote aantallen damherten die naar beneden moeten. Bovendien is het graasgedrag niet hetzelfde, dus het effect op de vegetatie is ook anders.</p>
<p>9. Op blz. 163 staat: 'Instellen TBB bij embryonale duinen ten behoeve van strandplevier. Deze zonering wordt in Q2 van 2023 opgesteld' is de zonering al bekend/ in gang gezet?</p>	<p>Deze zonering is nog niet bekend en zal eerst moeten worden onderzocht. Dit is nog niet in gang gezet.</p>

Vragen Commissie Ruimte	Antwoorden
10. Waarom lezen we op bladzijde 174/17e niets over het project 'zandbrommer'?	Het project Zandbrommer is voorzien in de Manteling van Walcheren ter hoogte van Oranjezon. Wel is eerder een kerf aangelegd in de Kop van Schouwen om de dynamiseren te vergroten.
11. Wat is 'matig' in 'matige kwaliteit' als het om de status van een habitat gaat?	<p>Kwaliteit wordt gescoord op 4 pijlers, ook wel de 4 tafelpoten genoemd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vegetatiekwaliteit - Typische soorten - Abiotische condities - Kenmerken van goede structuur en functie <p>In de 'pijler' vegetatiekwaliteit zijn er vegetatietypen geclassificeerd in goede kwaliteit en matige kwaliteit. Dit is volgens de profielendocument van www.N2000.nl</p>
12. Hoeveel FTE aan provinciale ambtenaren werkt aan de instandhoudingsdoelstellingen van de KvS/het samenstellen van dit rapport?	Dit is niet exact aan te geven omdat de mensen die werken in de Kop van Schouwen ook werkzaam zijn voor de andere Zeeuwse natuurgebieden. Het samenstellen van het beheerplan is uitbesteed met provinciale begeleiding.
13. Er wordt nogal wat verwacht van anderen om de doelen te bereiken/zaken uit te voeren van TBO's tot waterschap (tabel op blz 218). Hoe verlopen de gesprekken momenteel met desbetreffende partners?	Voor het vaststellen van het beheerplan is afstemming geweest met alle daarbij betrokken organisaties. Voldoende capaciteit voor de uitvoering is bij partners een risico. Dit wordt ook kenbaar gemaakt in de gesprekken met de partners. Maandelijks vindt er overleg met de TBO's plaats en wordt hierover gesproken en ook bij de uitvoering is er sprake van een constructieve samenwerking. Er zijn veel en complexe uitdagingen in de Kop van Schouwen, waardoor een netwerkregisseur benoemd is die met alle partijen in het gebied gaat werken aan een uitvoeringsgerichte samenwerkingsverband. Hiermee krijgen we meer overzicht in alles wat speelt en loopt, kunnen slimme combinaties worden gelegd en zullen er mogelijk ook keuzes gemaakt moeten worden met elkaar.
14. Waarom wordt er gestart met een proef om damhertenvrouwtjes te steriliseren? Zijn er al dierenartsen in beeld die dit kunnen uitvoeren? Is er inzicht in de kosten? Is de proef op de Haringvreter met het steriliseren van damherten doorgegaan? Zo ja, kunnen we resultaten daarvan krijgen. Zo nee, waarom niet?	<p>Het steriliseren van damherten is voor de Haringvreter als optie gepresenteerd, besproken en overwogen tijdens het damhertensymposium (Juli, 2022, Oostkapelle). Hieruit is destijds naar voren gekomen dat er onvoldoende draagvlak is om deze maatregel in de praktijk te gaan testen. De proef op de Haringvreter hierdoor niet tot uitvoering gekomen.</p> <p>Dit jaar (2024) wordt er een nieuw Faunabeheerplan damherten opgesteld door de Faunabeheereenheid Zeeland.</p>